

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Micha 6, 8
Middagdienst
H. Avondmaal

Broeders en zusters, we zetten vanmiddag allereerst de Avondmaalsviering van vanmorgen voort. In de Woordbediening willen we luisteren naar wat de Here van ons vraagt in dit leven. In antwoord op de zegengroet van de Here willen we zingen over het feit dat wij op Hem ons vertrouwen stellen met de woorden van Psalm 77 vers 4. Maar we beginnen deze met het belijden van onze afhankelijkheid van de Here.

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Lied: Psalm 77 : 4**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Viering van het Heilig Avondmaal**
- 6. Tafel klaarmaken: Psalm 66 : 5 (wij komen met gaven in onze handen)**
- 7. Dankzegging en zingen: Psalm 66 : 6**
- 8. Schriftlezing: Deuteronomium 10 : 12 - 22**
- 9. Lied: Psalm 119 : 62**
- 10. Tekst: Micha 6, 8**
- 11. Lied: Gezang 27 : 5**
- 12. Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 13. Lied: Gezang 27 : 6**
- 14. Dankzegging en gebed**
- 15. Slotzang: Gezang 35 : 1 en 2 (dankt, dankt nu allen God)2**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Ik bedien u vanmiddag Gods Woord onder het thema: **God wil niet ‘iets’, maar God wil ‘u’.**

Over allerlei mensen hebt u ongetwijfeld een mening. Neem uw broeders en zusters maar. De een vindt u aardig. De ander mag u niet zo. De een is u lief. Aan de ander hebt u min of meer een hekel. De een ziet u graag komen. De ander liever gaan. Over iedereen die we wat langer kennen, hebben we eigenlijk wel een mening. Nu kennen de meesten van ons de Here al vanaf hun jeugd. Dus mag je verwachten dat u ook wel een mening over de Here hebt. Of niet soms? Ja, broeders en zusters, wat vindt u van uw God? Is Hij u lief? Of vindt u Hem vermoeiend met al die geboden en regels? Vindt u Hem hard of vindt u Hem barmhartig? Wat is nu het eerste gevoel, dat bij u opkomt, als u aan uw God denkt? Of laat Hij ons zo koud, dat we helemaal geen gevoel bij de Here hebben? Wat zou u zeggen als de Here straks voor u stond en u vroeg: ‘Zeg, jij kent mij nu al jaren, wat vindt jij eigenlijk van Mij?’

Of denkt u: ‘Zoiets gebeurt toch niet, dus hoef ik die vraag ook niet te beantwoorden.’ Maar wees hier niet te zeker van, broeders en zusters, want met die vraag is de Here wel in de dagen van Micha zijn volk tegemoet getreden. Dus, waarom zou de Here dat vandaag niet doen? Al kwam de Here in de dagen van Micha niet met zo’n neutraal geformuleerde vraag naar zijn gemeente toe. Want de Here is in Micha 6 de verzen 1 – 8 niet in een neutraal gesprek gewikkeld. Nee, de Here is in een rechtszaak verwickeld met zijn volk. En de Here roept zijn volk ter verantwoording. En dan moet het zich maar verdedigen. En de Here roept de bergen op om daarbij als rechters op te treden. Die zijn oud en standvastig. Die kennen de geschiedenis van de Here met zijn volk. Ze zijn er getuige van geweest. En zullen dus prima kunnen oordelen.

En die bergen horen toe als de Here spreekt. Als Hij in vers 3 zijn beklag doet! Luister naar de frustratie die daarin doorklinkt. ‘Mijn volk, wat heb Ik u aangedaan en waarmee heb Ik u vermoeid? Getuig tegen Mij! Het is de vraag van Iemand die gekrenkt is in zijn liefde en Zich afvraagt waar Hij het optreden van die ander aan heeft verdiend? Mijn volk, wat heb Ik u aangedaan, dat u Mij zo behandelt? Dat u niet naar Mij omkijkt, niet naar Mij luistert, Mij niet dient? Ben Ik zo’n vervelende God? Leg Ik u zulke zware

lasten op, dat u Mij daarom verlaten hebt? Dat u daarom van Mij vervreemd bent? Lig de oorzaak bij Mij?

En dan gaat God Zelf het antwoord geven in de verzen daarop. De verzen 4 en 5. Hij brengt in die verzen in herinnering wat Hij gedaan heeft. Wat voor God Hij voor hun is geweest. Hij heeft hen bevrijd uit het land Egypte. Uit het slavenhuis waarin ze verkeerden. Waarin ze kreunden en steunden. Waarin ze zwoegden en verlangden naar bevrijding, maar waarin ze machteloos waren. De Here heeft toen naar ze geluisterd. Zijn oren en hart niet voor hen toegesloten, maar ze verlost. En Hij gaf ze Mozes, Aäron en Mirjam om hen voor te gaan, uit Egypte. Op weg naar het beloofde land. Verder herinnert de Here hun eraan dat Hij voorkomen heeft dat Bileam, de zoon van Beor, hen zou vervloeken. Ja, de Here heeft er zelfs voor gezorgd dat ze door de mond van Bileam werden gezegend en Balak werd vervloekt. En de Here heeft hen tenslotte in het beloofde land gebracht. Hij heeft hen de Jordaan doen overtrekken. Toen ze van Sittim opbraken heeft Hij hen door de Jordaan gevoerd, zodat ze zich in Gilgal konden legeren. Dat is zijn werk geweest. Hij is de God die hen heeft verlost en hen dit land in bezit heeft gegeven.

En boven deze verdediging weergalmt dan nog de vraag van de Here in de lucht?. Mijn volk, wat heb Ik u aangedaan en waarmede hen Ik u vermoeid? Dat u Mij zo verlaten hebt? Ben Ik zo'n slechte God in uw ogen? Heb Ik dat verdiend?

Zo verschijnt de Here voor zijn volk. Hij brengt hun zijn liefde in herinnering. En wel op zo'n manier dat het hart van het volk breekt. Ja, ze kunnen wel door de grond zakken. Want zouden wij ook niet door de grond willen zakken, als de Here zo naar ons toekwam. Als de Here ons zijn liefde in herinnering zou brengen. Als de Here zou wijzen op het feit dat Hij zijn Zoon voor ons gegeven heeft. Als Hij zou wijzen op de Heilige Geest die Hij in ons midden uitgestort heeft. Als Hij zou wijzen op onze doop en de vele keren dat Hij ons het Avondmaal heeft laten vieren. En de Here zou ons dan vragen: 'Wat heb Ik u gedaan dat u Mij zo slecht dient?' Dan zouden wij toch ook op onze knieën vallen en de Here vragen wat we moeten doen.

Zo brengt de Here zijn volk tot inkeer. En het volk belijdt zijn schuld. Natuurlijk niet, Here? Dit hebt u niet verdiend! U verdient het beste dat wij hebben. Het mooiste en het heerlijkste! 'Waarmee, zal Ik de Here tegemoet treden en mij buigen voor God in de hoge? Zal ik Hem tegemoet treden met brandoffers, met éénjarige kalveren? Kostbare

dieren. Zal de Here welgevallen hebben aan duizenden rammen, aan tienduizenden liebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtredingen, de vrucht van de schoot voor de zonde van mijn ziel?' Zo diep is de inkeer van het volk. Zo ver gaat de erkenning van de schuld voor de Here. Dat het volk zelfs bereid is het kostbaarste dat het heeft te offeren voor de Here.

Maar dan neemt de Here weer het woord. Want God zit niet te wachten op al die offers. God wil niet 'iets', maar God wil zijn volk terug. En dat is ook de centrale boodschap van onze tekst. En zo u wilt ook de kern van deze preek. **God wil niet 'iets', maar God wil 'u'.**

De tekst van vanmiddag plaatst ons dus heel indringend tegenover onze God, die bewijst een levende God te zijn. Een God die veel groter en heerlijker is dan wij. Maar die ook een hart heeft. Een hart dan gekwetst kan worden. Een hart dat zijn kinderen zoekt. De kinderen van het verbond. Een hart dat u en mij zoekt. Een hart dat niet bevredigd wordt door een overdaad aan geschenken als daar het hart van de gever niet bij is. Als onze gaven niet worden aangeboden op het dienblad van het hart, dan betekenen ze niets voor God.

Horen wij dit voor het eerst? Is dit iets nieuws voor ons. Was dit voor Israël iets nieuws? Nee, want de Here had het ze bekend gemaakt. We hebben daarvan gelezen in Deuteronomium 10. Een vers dat ook ons bekend maakt wat God vraagt. 'Nu dan, Israël, wat vraagt de Here, uw God, van u dan de Here, uw God, te vrezen door in al zijn wegen te wandelen; Hem lief te hebben; de Here, uw God, te dienen met uw ganse hart en met uw ganse ziel; de geboden en inzettingen des Heren, die ik u heden opleg, te onderhouden, opdat het u wel ga.'

Of om het met de verzen van onze tekst te zeggen. 'Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is en wat de Here van u vraagt: niet anders dan recht te doen en getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God.'

Opvallend en veelbetekenend zowel in Deuteronomium 11 als hier in dit vers in het tere woordje 'uw', uw God. Hij die dit van u vraagt, is niet een vreemdeling, is niet een verschrikkelijke machthebber, maar het is de Here, uw God. De God, en dan vertaal ik het maar even naar ons. De God, die zijn Zoon voor ons gegeven heeft. Die u uit het hele menselijke geslacht uitgekozen heeft om Hem te leren kennen, die u vandaag weer in uw zwakheid tegemoet is getreden door u in het sacrament van het Heilig Avondmaal

te laten zien en te laten voelen dat zijn Zoon werkelijk voor u gestorven is. Dat u werkelijk deel hebt aan de Here Jezus en de schatten die Hij door zijn dood voor zijn kerk verdiend heeft. De vergeving van de zonden, de opstanding van het vlees en het eeuwig leven.

En Hij, onze grote God, vraagt nu niets anders dan dit: dat wij recht doen, getrouwheid liefhebben en ootmoedig met Hem wandelen. Wat bedoelt de Here nu precies met die drie dingen?

De Here wil allereerst dat wij recht doen. Doen wat goed is. En dat in een brede zin. Niet alleen dat wij ons houden aan de wetten van ons land. Dat wij niemand bestelen, mishandelen of anderszins. Maar dat we meehelpen de rechtsorde te handhaven en te herstellen. Dat betekent niet alleen dat we meehelpen overtredingen te straffen, maar ook dat we ons inzetten tegen onrecht. Dat we opkomen voor de zwakken. Dat we met een open hart asielzoekers tegemoet treden. Dat we een politiek steunen, die opkomt voor mensen die aan de onderkant van de samenleving leven. Op of onder de armoedegrens. Dat we alle voortrekkerei van rijken afwijzen. Dat we zorgen voor goede verzorging van gehandicapten en ouderen. Dat alles hoort bij wat recht is in Gods ogen. Dat ieder een menswaardig bestaan kan leiden. Dat is recht doen; ervoor zorgen dat de dingen er in de gezinnen, de kerk, het bedrijfsleven en in de samenleving eerlijk aan toe gaan

Maar dat is niet genoeg. Want de Here vraagt daarbij dat wij de getrouwheid liefhebben. We hebben hier te maken met een unieke verbinding van deze twee bekende bijbelse woorden. Getrouwheid en liefde. Dat voegt iets extra's toe aan het eerste, het recht doen. Want recht doen kun je nog met een koud hart. Maar bij getrouwheid liefhebben komt het hart onvermijdelijk in beeld. Want hoe kun je liefhebben zonder hart? En de Here vraagt hier van ons, dat we niet alleen recht doen in al die verbanden waarin de Here ons geplaagd heeft, maar dat we daarin trouw en in liefde werken. Dat we trouw zijn in het huwelijk. Trouw in liefde en zorg voor de ander. Dat we als vaders en moeders in liefde en trouw omgaan met onze kinderen. Dat de kinderen liefdevol en trouw zijn tegenover hun ouders. Dat we liefdevol en trouw zijn tegenover familie en vrienden, broeders en zusters. Kortom, met liefde inhoud geven aan deze relaties. Zo vindt het doen van het recht haar vervulling in de trouw in de omgang met de medemens.

En dan ligt in het derde de climax. Het hoogtepunt. Het uiteindelijke doel. Dat we in al die dingen de Here verheerlijken, door met Hem te wandelen. De wegen te gaan waarop Hij ons zo machtig voorgaat. Hij, die uw God is, wil ook erkend worden als onze God, doordat wij nauwgezet met Hem wandelen. U hoort dat ik hier een ander bijwoord kies, dan u in uw Bijbel vindt. In plaats van ootmoedig lees ik 'nauwgezet'. Zonder u te willen vermoeden met allerlei technische aspecten van deze vertaling, is het goed te weten, dat het hier vermelde woord slechts twee keer in de Bijbel voor. Naast Micha 6 vers 8, alleen in Spreuken 11 vers 2. U zult begrijpen dat het dan heel moeilijk is om de precieze betekenis van dit woord te achterhalen. Op grond van recent taalonderzoek pleiten de meeste taalgeleerden vandaag de dag voor een vertaling als 'bezonnen', 'opmerkzaam', 'zorgvuldig' of 'nauwgezet'.

De Here vraagt dus van ons zorgvuldig met Hem om te gaan. Niet laks of slap, maar met inzet van al onze krachten en heel ons hart. Lettend op wat de Here van ons vraagt en lettend op hoe Hij ons voorgaat in dit leven. Ziende op wie Hij is, onze God.

Dat is wat de Here van ons vraagt. Dat is ook wat Hij verdient, als je dat zo mag zeggen. De Here is ons hart, onze ziel en al onze krachten meer dan waard. Laten wij Hem dan niet verzoeken en Hem ook het beste geven. Niet 'iets' maar niet minder dan onszelf. Laat de Here in uw leven zien wat Hij voor u betekent.

Amen